

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Malatya İli Metal Mutfak Eşyaları

Ön Fizibilite Raporu

**T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

Malatya İli Metal Mutfak Eşyaları Yatırımı Ön Fizibilite Raporu

2020
E K İ M

RAPORUN KAPSAMI

Bu ön fizibilite raporu, Malatya ilinde metal mutfak eşyaları yatırımının uygunluğunu tespit etmek amacıyla yatırımcılarda yatırım fikri oluşturmak ve detaylı fizibilite çalışmalarına altlık oluşturmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren Fırat Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYANI

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yatırımcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Rapordaki bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak yatırım kararı veren ya da finansman sağlayan şahıs ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Fırat Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

Bu raporun tüm hakları Fırat Kalkınma Ajansı'na aittir. Raporda yer alan görseller ile bilgiler telif hakkına tabi olabileceğinden, her ne koşulda olursa olsun, bu rapor hizmet gördüğü çerçevenin dışında kullanılamaz. Bu nedenle; Fırat Kalkınma Ajansı'nın yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya teksir edilemez, dağıtılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

İÇİNDEKİLER

1. YATIRIMIN KÜNYESİ	3
2. EKONOMİK ANALİZ.....	5
2.1 Sektörün Tanımı	5
2.2 Sektöre Yönelik Sağlanan Destekler	5
2.3 Sektörün Profili	12
2.4 Dış Ticaret ve Yurt İçi Talep	18
2.5 Üretim, Kapasite ve Talep Tahmini	19
2.6 Girdi Piyasası.....	19
2.7 Pazar ve Satış Analizi	21
3. TEKNİK ANALİZ.....	23
3.1 Kuruluş Yeri Seçimi.....	23
3.2 Üretim Teknolojisi	24
3.3 İnsan Kaynakları	25
4. FİNANSAL ANALİZ	26
4.1 Sabit Yatırım Tutarı	26
4.2 Yatırımın Geri Dönüş Süresi	27
5. ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ ANALİZİ.....	27

TABLÖLAR

Tablo 1. En Çok Metal Mutfak Eşyası İhracatı Yapan Ülkeler(2019).....	13
Tablo 2. En Çok Metal Mutfak Eşyası İthalatı Yapan Ülkeler	14
Tablo 3. Türkiye Metal Mutfak Eşyaları Yan Sanayi Etkileşimi.....	15
Tablo 4. Metal Mutfak Eşyaları Sektörü Alt Gruplar Bazında Küresel İhracatı-(Milyon Usd)..	17
Tablo 5. Sanayi Ürünleri İstatistikleri.....	17
Tablo 6. Alüminyum Mutfak Eşyası Türkiye Dış Ticaret Tutar Ve Miktar	18
Tablo 7. Türkiye'nin İhracat Yaptığı İlk 10 Ülke Ve Tutarlar (2015-2019) (Bin USD)	18
Tablo 8. Alüminyum Tencere Malzeme İçeriği	21
Tablo 9. Ev ve Mutfak Eşyaları İhracat Raporları (USD)	22
Tablo 10. Alüminyum Tencere İmalatı Makine Parkı.....	25
Tablo 11. Malatya İli Yaş Grubu Nüfus Ve Nüfus Oranları	25
Tablo 12. Avrupa Ülkeleri Asgari Ücretleri (2020)	26
Tablo 13. Toplam Sabit Yatırım Tutarı	27

MALATYA İLİ METAL MUTFAK EŞYA SEKTÖRÜ ÖN FİZİBİLİTE RAPORU

1. YATIRIMIN KÜNYESİ

Yatırım Konusu	Alüminyum Tencere İmalat Tesisi	
Üretilen Ürün/Hizmet	Alüminyum tencere	
Yatırım Yeri (İl – İlçe)	Malatya	
Tesisin Teknik Kapasitesi	Günlük 4.000 adet	
Sabit Yatırım Tutarı	975.563 USD*	
Yatırım Süresi	12 ay	
Sektörün Kapasite Kullanım Oranı	%75	
İstihdam Kapasitesi	61 kişi	
Yatırımın Geri Dönüş Süresi	6 -7 yıl	
İlgili NACE Kodu (Rev. 3)	25.99.01	
İlgili GTİP Numarası	76.15.10	
Yatırımın Hedef Ülkesi	Kuzey Afrika, Orta Doğu ve Avrupa Ülkeleri	
Yatırımın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Etkisi	Doğrudan Etki	Dolaylı Etki
	Amaç 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, Amaç 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı	Amaç 1: Yoksulluğa Son,
Diğer İlgili Hususlar	Malatya'da henüz gelişmemiş bir imalat çeşidi olup bu durum hem fırsatlar sunmakta, hem de riskler barındırmaktadır.	

Subject of the Project	Aluminum Cookware Factory	
Information about the Product/Service	Aluminum Cooking Pot	
Investment Location (Province-District)	Malatya	
Technical Capacity of the Facility	4.000 pieces/day	
Fixed Investment Cost (USD)	975.563 USD*	
Investment Period	12 months	
Economic Capacity Utilization Rate of the Sector	75%	
Employment Capacity	61	
Payback Period of Investment	6 - 7 years	
NACE Code of the Product/Service (Rev.3)	25.99.01	
Harmonized Code (HS) of the Product/Service	76.15.10	
Target Country of Investment	North Africa, Middle East and European Countries	
Impact of the Investment on Sustainable Development Goals	Direct Effect	Indirect Effect
	Goal 8: Decent Work and Economic Growth, Goal 9: Industry, Innovation and Infrastructure	Goal 1: No Poverty,
Other Related Issues	This production type has not been developed yet at Malatya. This situation brings both risks and opportunities.	

2. EKONOMİK ANALİZ

2.1 Sektörün Tanımı

Türk mutfak eşyaları sektörü, metal pişirme eşyalarını kapsayan yeni dönem müşteri trendlerini takip eden, küresel inovasyonları yakalayan, yerli ve yabancı pazarları izleyerek gelişen, bunlardan elde ettikleri bilgileri kendilerini geliştirmek ve üretim kapasitelerini çeşitlendirmek için kullanan bir sektör niteliği taşımaktadır.

Metal mutfak ekipmanları içerisinde segment bazında odaklanılan ürün grubu pişirme eşyalarıdır. Pişirme eşyaları, ürün ailesi dağılımı içerisinde ev eşyaları grubunun bir alt segmentidir. Ev eşyaları grubunun diğer alt segmentleri ise mutfak eşyaları, yemek masası eşyaları, cam eşyaları, çatal kaşık bıçak ve mutfakta kullanılan diğer eşyalardan oluşmaktadır. Mutfak eşyaları en genel şekilde evde ve endüstriyel yemek sektöründe gıda hazırlama, pişirme ve sunumunda kullanılan alet ve mutfakta pişirme amaçlı kullanılan tencere, tava, çaydanlık, cezve vb. aletler bu raporda metal mutfak eşyaları adıyla ifade edilmektedir.¹

Türk mutfak eşyaları sektörü, çok önemli bir potansiyele sahiptir. Türk üreticiler yerel talepleri karşılarken aynı zamanda yurt dışı pazarlara da açılarak gelişmektedirler. Başarılarının anahtar göstergelerinden birisi, uluslararası alanda Türk mutfak eşyaları sektörü ürünlerine yönelik artan taleptir. Sektörün ihracatı 2000 yılı rakamlarına göre üç kat oranda artış göstermiştir. Türkiye; cam, paslanmaz çelik, plastik mutfak eşyaları ile elektrikli ve gazlı ocaklar açısından dünyanın ileri gelen ihracatçıları konumuna gelmiştir. Avrupa Birliği ülkeleri ve komşu ülkeler, Türk mutfak eşyalarının kullanıcıları arasındadır.

Türk ürünleri küresel pazarlarda bilinen mutfak eşyaları ticari markası haline gelmiştir. Türk ürünleri estetik, fonksiyonellik, orijinal tasarım, rekabetçi fiyatlar ve zamanında dağıtım gibi özellikleri ile özel perakendeciler ve dünyanın önde gelen market zincirleri tarafından tanınmaktadır.

Ayrıca sektörde ileri gelen Türk şirketleri, konunun önemini kavradıklarından dolayı Türkiye’de ve ihracat yaptıkları ülkelerde satış sonrası müşteri hizmetleri ağlarını (network) oluşturmuşlardır. ²

Sektörün NACE (Rev.3) kodu 25.99.01 olup, alüminyum tencere GTİP’i de 76.15.10 dur.

2.2 Sektöre Yönelik Sağlanan Destekler

Malatya ilinin de yer aldığı TRB1 Bölgesi’nde yapılacak yatırımlara yönelik TKDK, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, KOSGEB, Tarım Bakanlığı, Kalkınma Ajansı tarafından ve Cazibe Merkezleri Programı kapsamında birçok teşvik, destek ve hibe imkânı sunulmaktadır. Malatya ilinde yapılması planlanan Metal Mutfak Eşyası Üretim Tesis yatırımı kapsamında yararlanılabilecek destekler aşağıda ele alınarak açıklanmaktadır. Yatırımın Malatya OSB de yapılacak olması durumunda 5. Bölge desteği sağlanacak olup Yatırım Teşvik kapsamında Bölgesel Teşvik unsurlarından faydalanılabilecektir.

2.2.1 Yatırım Teşvik Sistemi

Malatya’da yatırımı planlanan Metal Mutfak Eşyası yatırımı dâhilinde yapılan araştırmalarda TKDK, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, KOSGEB, İŞKUR, Kalkınma Ajansı, Ticaret Bakanlığı tarafından sağlanan teşvik, destek ve hibelerden faydalanma imkânı bulunmaktadır.

Malatya Teşvik sisteminde 4. bölgede yer alıp bu bölgenin sağladığı destek unsurlarından yararlanılmaktadır. Yatırımın OSB de gerçekleşmesi halinde teşvik sisteminde 5.bölge desteğinin

¹DOĞAKA Kahramanmaraş Metal ve Elektrikli Mutfak Eşyaları Araştırma ve Fizibilite Çalışması, 2018

² DOĞAKA Metal Mutfak Eşya Sektör Raporu, 2014

unsurlarından faydalanma imkânı elde edilmektedir. Yatırım Teşvik sisteminde son yapılan 21.08.2020 tarihli Cumhurbaşkanlığı 2846 Sayılı Kararında yayınlanan değişiklik hükümleri göz önüne alınarak oran ve tutarlar belirlenmiştir.

DESTEK UNSURLARI

➤ Katma Değer Vergisi İstisnası

Teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralamaları için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Yatırım kapsamında alınacak makine ekipman için katma değer vergisi istisnası bulunmakta olup, yatırımcılardan bu vergi tahsil edilmemektedir.

➤ Gümrük Vergisi Muafiyeti

Teşvik belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

➤ Vergi İndirimi

Gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşıncaya kadar, indirimli olarak uygulanmasıdır.

Yatırımın 4.bölge destek unsurlarından faydalanması durumunda vergi indirimi oranı %70, yatırıma katkı oranı %30 olarak uygulanmaktadır.

Ancak yatırımın OSB'de gerçekleşmesi durumunda yeni teşvik sistemine göre alt bölge desteği kapsamında 5. Bölgenin destek tutarı uygulanacak olup, vergi indirim oranı %80, yatırıma katkı oranı %40 olarak ve 2017 -2022 yılları arasında yapılacak yatırım harcamaları için buna ek vergi indirimi yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmektedir.

➤ Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği

Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Yatırım kapsamında 4.bölge desteği kapsamında yatırımın ele alınması durumunda bu destek 6 yıl yatırıma katkı oranı %25 olarak uygulanmaktadır. Yatırımın OSB'de yapılması düşünüldüğünde bu destek alt bölge desteği kapsamında 5.bölge teşviği kapsamında 7 yıl süre ile yatırıma katkı oranı %35 olarak uygulanmaktadır.

➤ Gelir Vergisi Stopajı Desteği

Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için belirlenen gelir vergisi stopajının terkin edilmesidir. Malatya'nın 4. Bölge desteği kapsamında bu destek uygulanmamaktadır. Alt bölge (5.Bölge) desteği kapsamında da yer almamaktadır.

➤ Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği

Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır. Malatya'nın yer aldığı 4. Bölge desteği kapsamında bu destek uygulanmamaktadır. Alt bölge (5.Bölge) desteği kapsamında da yer almamaktadır.

➤ **Faiz veya Kâr Payı Desteği**

Faiz veya Kar Payı Desteği, teşvik belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli yatırım kredileri için sağlanan bir finansman desteği olup, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Yatırım kredilerinde bankalardan kullanılacak Türk Lirası bazında kullanılacak kredilerde 4 puan, döviz bazında kullanılacak kredilerde 1 puan indirim sağlanmaktadır. Yatırımın OSB'de yapılması durumu göz önüne alındığında alt bölge teşviği kapsamında (5.Bölge) bu rakamlar TL kredisi için 7 puan, döviz kredisi için 2 puan olarak uygulanmaktadır.

➤ **Yatırım Yeri Tahsis**

Teşvik Belgesi düzenlenmiş yatırımlar için Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilmesidir.

2.2.2 Diğer Destekler

2.2.2.1. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI İLE BAKANLIĞIN İLGİLİ KURULUŞLARINCA VERİLEN DESTEK VE TEŞVİKLER

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 09/07/2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ismi değiştirilerek Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olmuştur. Bakanlığın, verdiği desteklerle ülke sanayisinin teknolojik alt yapısını güçlendirerek rekabet gücünü artırmaktadır.

• **AR-GE VE TEŞVİKLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

-Özel Sektör Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri

Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin kurulması ile Ar-Ge ve yenilik ve tasarım yoluyla ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması için teknolojik bilgi üretilmesi, üründe ve üretim süreçlerinde yenilik yapılması, ürün kalitesi ve standardının yükseltilmesi, verimliliğin artırılması, üretim maliyetlerinin düşürülmesi, teknolojik bilginin ticarileştirilmesi, rekabet öncesi işbirliklerinin geliştirilmesi, teknoloji yoğun üretim, girişimcilik ve bu alanlara yönelik yatırımlar ile Ar-Ge'ye, yeniliğe ve tasarıma yönelik doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ülkeye girişinin hızlandırılması, Ar-Ge ve tasarım personeli ve nitelikli işgücü istihdamının artırılması hedeflenmektedir.

Tasarım merkezleri ise dar mükellef kurumların Türkiye'deki işyerleri dâhil, kanunî veya iş merkezi Türkiye'de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş, münhasıran yurt içinde tasarım faaliyetlerinde bulunan ve en az 10 tam zaman eşdeğer tasarım personeli istihdam eden, yeterli tasarım birikimi ve yeteneği olan birimlerdir.

İşletmeler tasarım veya Ar-Ge merkezi belgesi almaya hak kazandıklarında vergi indirimi, sigorta primi desteği, gelir vergisi stopajı desteği, damga vergisi istisnası ve gümrük vergisi istisnası gibi muafiyetlerden yararlanabilmektedir.

2.2.2.2. KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI (KOSGEB)DESTEKLERİ

-İşletme Geliştirme Destek Programı

Bu program ile proje hazırlama kapasitesi düşük küçük ve orta ölçekli işletmelerin rekabet güçlerinin, kurumsallaşma-markalaşma düzeylerinin ve ekonomideki paylarının artırılması, kapasitelerinin geliştirilmesi ve öncelikli ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmaktadır.

KOBİ'ler, "İşletme Geliştirme Destek Programı Destekleri" kapsamında belirtilen şu desteklerden faydalanabilmektedir; Yurt İçi Fuar Desteği, Yurt Dışı İş Gezisi Desteği, Nitelikli Eleman İstihdam Desteği, Eğitim Desteği, Tasarım Desteği, Sınai Mülkiyet Hakları Desteği, Belgelendirme Desteği, Test ve Analiz Desteği.

Destek Üst Limiti: Her bir destek için üst limit farklı olmakla birlikte, destek üst limitleri 20.000 TL ile 50.000 TL arasında değişmektedir. Program kapsamında toplam 290.000 TL'ye kadar destek verilmektedir. Destek oranı tüm bölgeler için destek oranı %60 olarak uygulanmaktadır.

-İş birliği Destek Programı

Bu Destek Programında, küçük ve orta ölçekli işletmelerin birbirleriyle veya büyük işletmelerle ortak çalışma kültürünün geliştirilmesine ve karşılıklı fayda ve rekabet avantajı sağlayıcı nitelikteki iş birlikleri tesis etmelerine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Program kapsamında iş birliği amacıyla tesis edilecek ortaklıklar, işletici kuruluş modeli veya proje ortaklığı modeli ile gerçekleştirilir.

İşletici Kuruluş Modeli

Projenin kabul edilmesinden sonra proje ortakları tarafından işletici kuruluşun kurulduğu, iş birliğinin ve projeye ilişkin tüm süreçlerin işletici kuruluş tarafından yürütüldüğü ortaklık modelidir. Yatırım, mülkiyet, gelir, gider veya benzeri unsurların tek bir yapı tarafından gerçekleştirileceği iş birliği ortaklık modelidir.

Proje Ortaklığı Modeli

Proje ortaklarından her birinin, proje başvuru formunun iş-zaman planında belirtilen faaliyetlerin bir bölümünü yerine getirdikleri ortaklık modelidir. Yatırım, mülkiyet, gelir, gider veya benzeri unsurların proje ortağı işletmeler tarafından ayrı ayrı gerçekleştirileceği iş birliği ortaklık modelidir.

İşletmelerin birbirleriyle ve/veya büyük işletmelerle; kapasite, verimlilik, ürün çeşitliliği ve kalitelerini artırmaları amacıyla ortak imalat, müşteri istekleri ve pazarın talebinin karşılanması amacıyla ortak tasarım, ürün ve hizmet geliştirmeleri, ürün ve hizmet kalitelerini geliştirmeleri amacıyla ortak laboratuvar, pazar paylarını artırmaları ve marka imajı oluşturmaları amacıyla ortak pazarlama, beceri ve kabiliyetlerini geliştirmeleri ve değer zincirlerine katılmaları amacıyla yapılan işbirlikleri ve bunlara benzer karşılıklı fayda sağlanan, maliyet düşürücü ve rekabet avantajı sağlayıcı nitelikteki işbirliği projeleri desteklenir.

Proje süresi en az 12 (on iki) ay, en fazla 36 (otuz altı) aydır.

-Ar-Ge, İnovasyon Ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı

Programdan KOBİ'ler ve Girişimciler faydalanabilmektedir.

Bilim ve teknolojiye dayalı yeni fikir ve buluşlara sahip KOBİ ve girişimcilerin geliştirilmesi, teknolojik fikirlere sahip tekno-girişimcilerin desteklenmesi, KOBİ'lerde Ar-Ge bilincinin yaygınlaştırılması ve Ar-Ge kapasitesinin artırılması, mevcut Ar-Ge desteklerinin geliştirilmesi, inovatif faaliyetlerin desteklenmesi ve Ar-Ge ve inovasyon proje sonuçlarının ticarileştirilmesi ve endüstriyel uygulamasına yönelik destek mekanizmalarına olan ihtiyacın karşılanması amaçlanmaktadır.

Desteklenecek Giderler; işlik desteği, kira desteği, makine-teçhizat, donanım, hammadde, yazılım ve hizmet alımı giderleri desteği, personel gideri desteği, başlangıç sermayesi desteği, proje geliştirme desteğidir.

-KOBİGEL- Kobi Gelişim Destek Programı

Destek Üst Limiti: Geri ödemesiz 300.000 (üç yüz bin) TL ve geri ödemeli 700.000 (yedi yüz bin) TL olmak üzere azami 1.000.000 (bir milyon) TL'dir. Program kapsamında desteklenecek proje süresi azami 36 aydır. Destek oranı %60 olarak uygulanmaktadır.

Yukarıdaki limit ve oranları geçmemek üzere Proje Teklif Çağrısı özelinde yeni limit ve oranlar belirlenebilir, destek unsurları kısıtlanabilir. Bu destek programı ile ülkenin ulusal ve uluslararası hedefleri doğrultusunda, küçük ve orta ölçekli işletmelerin, ekonomideki paylarının ve etkinliklerinin artırılması, rekabet güçlerinin ve sağladıkları katma değerın yükseltilmesi amacıyla hazırlayacakları projelerin desteklenmesidir.

Program kapsamında desteklenecek proje giderleri Başkanlık tarafından Proje Teklif Çağrısında belirlenmekte ve belirlenen esaslar dâhilinde desteklenecek proje giderlerine Kurul karar vermektedir.

2.2.2.3.KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- **Kalkınma Ajansı Desteği -Fırat Kalkınma Ajansı**

Fırat Kalkınma Ajansı, kamu, özel sektör ve sivil toplumdan tüm paydaşlar arasındaki iş birliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal plan ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak ve bölgelerarası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla hareket etmektedir.

Özellikle KOBİ'ler için Malatya, Bingöl, Elazığ ve Tunceli illerinde bölgesel öncelikler göz önüne alınarak çıkarılan çağrı programlarında %50 oranında makine–ekipman yatırım desteği, danışmanlık, insan kaynakları ve görünürlük gibi destekler sağlanmaktadır.

2.2.2.4.TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU (TÜBİTAK)

- **1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı**

Programın amacı, işletme düzeyinde katma değer yaratan firmaların Ar-Ge çalışmalarını desteklemek ve bu yolla üretim sanayisinin Ar-Ge yeteneğinin artırılmasına katkıda bulunmaktadır.

Bu kapsamda; Yeni bir ürün üretilmesi, Mevcut bir ürünün geliştirilmesi veya iyileştirilmesi, Ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi, Maliyet düşürücü nitelikte yeni tekniklerin, yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi vb. projeleri desteklenmektedir.

Desteklenen gider kalemleri; Personel giderleri, Proje personeline ait proje kapsamındaki seyahat giderleri kapsamında; uçak, tren, otobüs, gemi ile yapılan şehirlerarası ve uluslararası ekonomi sınıfı ulaşım giderleri, Alet, teçhizat, yazılım ve yayın alım giderleri, Malzeme ve sarf giderleri, Yurt içi ve yurt dışı danışmanlık hizmeti ve diğer hizmet alım giderleri Türkiye'deki üniversiteler, TÜBİTAK'a bağlı Ar-Ge birimleri, özel sektör Ar-Ge kuruluşları ve benzeri Ar-Ge kurum ve kuruluşlarına yaptırılan Ar-Ge hizmet giderleri.

Destek oranı büyük kuruluşlar için %60 ve KOBİ ölçeğindeki kuruluşlar içinse %75'tir.

- **1507-KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı**

Bu destek ile KOBİ'lerin, teknolojik ve yenilik kapasitelerinin artırılması, sistematik bir şekilde proje hazırlamasına yardımcı olunması, katma değeri yüksek ürün geliştirme kapasitelerinin artırılması, KOBİ'lere kurumsal araştırma ve teknoloji geliştirme kültürü aşılması hedeflenmektedir.

KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı ile KOBİ'lerin mevcut kapasitelerini geliştirmesi, yeni bir ürün üretmesi, ürün kalitesini ve standardını yükseltmesi veya maliyetlerin düşürülmesi yönünde yeni yöntemlerin, yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Destek sağlanacak projelerin: Kavram geliştirme, Teknolojik/teknik ve ekonomik yapılabirlik etüdü, Geliştirilen kavramdan tasarıma geçiş sürecinde yer alan laboratuvar ve benzeri çalışmalar, Tasarını, tasarım uygulama ve tasarım doğrulama çalışmaları, Prototip üretimi, Pilot tesisin kurulması, Deneme üretimi ve tip testlerinin yapılması, aşamalarından tamamını veya bir kısmını içermesi beklenir.

2.2.2.5. TİCARET BAKANLIĞI DESTEKLERİ

- **Sektörel Nitelikli Uluslararası Yurt İçi Fuar Desteği**

Bakanlık tarafından belirlenen sektörel nitelikli uluslararası yurt içi fuarların dış tanıtımının sağlanması ve uluslararası düzeyde katılımın artırılması amacıyla organizatörler ile katılımcıların desteklenmesidir.

Yurt içi fuarlarda organizatörlerin desteklenmesi, yurt içi fuarlarda katılımcının desteklenmesi, yurt dışı fuarlara katılım desteği sağlanmaktadır.

- **Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi**

Bu destek ile Türkiye'de sınai ve ticari veya ticari faaliyet gösteren şirketler ile İş birliği Kuruluşları üyelerinin yurt dışında gerçekleştirilen tanıtım, marka tescil giderleri ve mal ticareti yapmak amacıyla yurt dışında açılan birimlerle ilişkin kira giderleri ile Türkiye Ticaret Merkezlerine ilişkin giderlerin bir kısmının karşılanması amaçlanmaktadır. İlgili destekten; Türkiye'de faaliyet gösteren sınai ve ticari veya ticari şirketleri ile işbirliği Kuruluşları (Türkiye İhracatçılar Meclisi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, İhracatçı Birlikleri, Ticaret ve/veya Sanayi Odaları, Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Sektör Dernekleri ve Kuruluşları, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ), Ticaret Borsaları, İşveren Sendikaları ile imalatçıların kurduğu dernek, birlik ve kooperatifleri) faydalanmaktadır.

- **Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği**

Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği çerçevesinde Ticaret Bakanlığı tarafından sağlanan destek mekanizmaları, yurtdışı pazar araştırması desteği, rapor ve yurtdışı şirket alım desteği, ileri teknolojiye sahip yurt dışı şirket alım desteği, yurtdışında yerleşik şirkete ait marka alım desteği, sektörel ticaret heyeti ve alım heyeti destekleri ile e- ticaret sitelerine üyelik desteğidir.

- **Yurtdışı Pazar Araştırması Desteği**

Ticaret Bakanlığınca sınai ve/veya ticari faaliyette bulunan şirketler tarafından gerçekleştirilen yurt dışı pazar araştırması gezilerine ilişkin giderler desteklenmektedir.

Bir yurt dışı pazar araştırması gezisi kapsamında en fazla 2 şirket çalışanının aşağıda belirtilen giderleri desteklenir. Ulaşım, uluslararası ve şehirlerarası ulaşımında kullanılan ekonomi sınıfı uçak, tren, gemi ve otobüs bileti ücretleri ile günlük araç kiralama giderleri ile şirket başına günlük konaklama (oda + kahvaltı) giderleri.

- **Rapor ve Yurtdışı Şirket Alım Desteği**

Yurt dışına yönelik pazara giriş stratejileri ile eylem planlarının oluşturulabilmesi amacıyla satın alınan rapor giderleri ile yurt dışında yerleşik şirket alımlarına yönelik mali ve hukuki danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderler desteklenmektedir.

Ticaret Bakanlığınca şirketler ile iş birliği kuruluşlarının yurt dışına yönelik pazara giriş stratejileri ile eylem planlarının oluşturulabilmesi amacıyla satın alınan sektör, ülke, yurt dışında yerleşik şirket veya

marka odaklı rapor giderleri ile yurt dışında yerleşik şirket alımlarına yönelik mali ve hukuki danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderler desteklenmektedir.

- **E-Ticaret Sitelerine Üyelik Desteği**

Ticaret Bakanlığınca firmaların İş birliği Kuruluşları eliyle e-ticaret sitelerine toplu üyelik giderleri desteklenmektedir.

İş birliği Kuruluşlarının 250 ve daha fazla sayıda üye firması için Ticaret Bakanlığı'nın onayladığı bir e-ticaret sitesinden aldıkları üyelik hizmeti için ödedikleri bedeller desteklenmektedir.

İş birliği Kuruluşları en fazla 5 e-ticaret sitesi için destekten yararlanabilir. Toplu üyelik başvurularında yer alan şirketlerin aynı site için en fazla 3 yıllık üyeliği desteklenir.

2.2.2.6. İŞKUR DESTEKLERİ

İŞKUR kapsamında kuruma kaydı olan firmalar İŞKUR aracılığı ile sağlanan desteklerden faydalanabilmektedir.

- **İlave İstihdam Teşviki**

Bu destek 4447 sayılı Kanunun geçici 19 ve 21'nci maddeleri kapsamında uygulanmaktadır. İstihdam edilen kişi için alacağı prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanacak tüm primler ile damga ve gelir vergisinin karşılanmasına yönelik bir destektir.

- **Kadın, Genç ve Mesleki Yeterlilik Belgesi Olanların Teşviki**

İşsiz olan kişileri istihdam eden özel sektör işverenlerin prime esas kazanç üst sınırına kadarki sosyal güvenlik primi işveren payları İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır. Bu destekten faydalanmak için kişinin son 6 ay işsiz olması, istihdam edildiği tarihten önceki 6 ayın ortalama çalışan sayısına eklenerek istihdam edilmesi, özel sektör işvereni olması istenmektedir.

Destekten faydalanma süresi şu şekildedir; 18 yaş ve üzeri kadınları istihdam eden işverenlere 24 ila 54 ay, 18-29 yaş arası erkekleri istihdam eden işverenlere 12 ila 54 ay, 29 yaş ve üzeri erkekleri istihdam eden işverenlere 6 ila 30 ay, çalışmakta iken; 01.03.2011 tarihinden sonra mesleki yeterlik belgesi alanlar, mesleki ve teknik eğitimi tamamlayanlar veya işgücü yetiştirme kurslarını bitirenleri istihdam eden işverenlere 12 ay, süreyle destek sağlanmaktadır.

- **İşsizlik Ödeneği Alanlara Yönelik Teşvik**

İşsizlik ödeneği alan kişilerin; işe alındığı tarihten önceki son altı aylık dönemde, firmada prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak işe alınması durumunda, işe alınan kişinin kalan işsizlik ödeneği süresince asgari ücret üzerinden hesaplanan sosyal güvenlik priminin %1'lik kısmı hariç olmak üzere, tamamı İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

- **Engelli İstihdamı Teşviki**

Özel sektör işverenlerinin kontenjan dâhilinde veya kontenjan fazlası olarak ya da yükümlü olmadıkları halde engelli çalıştırmaları durumunda işverenlerin bu şekilde çalıştırdıkları her bir engelli için asgari ücret düzeyindeki sosyal güvenlik primi işveren paylarının tamamı Hazinece karşılanması şeklinde İŞKUR aracılığı ile sağlanan bir destektir.

- **İşbaşı Eğitim Programları**

İşbaşı eğitim programı; işletmede nitelikli işgücü temin etmek, işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında bilgi ve iş yapma kapasiteleri hakkında fikir

sahibi olma ve daha sonrasında işe alma konusunda imkân sunmaktadır. İşbaşı eğitim programı en az 2 sigortalı çalışanı bulunan ve İŞKUR'a kayıtlı olan tüm işyerlerinde uygulanabilmektedir.

İşbaşı Eğitim Programı; günde en az 5 en fazla 8 saat olmak üzere ve haftada 6 günü ve 45 saati geçmeyecek şekilde düzenlenmektedir. İşbaşı eğitim programı bilişim ve imalat sektörlerindeki işyeri ve mesleklerde en fazla 6 ay, muhabirlik ile ilgili mesleklerde en fazla 9 ay, tehlikeli ve çok tehlikeli mesleklerde MEB Hayat Boyu Öğrenme Modüllerinin asgari süresinden az olmayacak şekilde ve diğer sektörlerde ise en fazla 3 ay uygulanmaktadır. Destek ilk etapta 3 ay İŞKUR desteği, sonraki 3 ay işletmenin istihdamı ile devam etmektedir.

2.2.2.7.TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU (TKDK) DESTEKLERİ

Malatya ilinin de desteklenen iller içerisinde olduğu TKDK (Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu) tarafından "Metal Ürünlerin İşlenmesi" başlığı adı altında yatırım konusu ile ilgili destek sağlanmaktadır. Desteğe ilişkin şartlar şu şekildedir;

Alt limiti 30.000 Avro ve üst limiti 500.000 Avro olan (KDV Hariç) olarak projeler desteklenmektedir. Destekler kapsamında; inşaat yapılması ve makine ekipman alımına yönelik %55-65 arasında hibe destekleri verilmektedir. Bu destek Kapsamında KDV, Gelir vergisi, Damga Vergisi Muafiyetleri söz konusu olup yatırım süresi 12 veya 18 ay olarak değişiklik göstermektedir.

Yatırımın yapılacağı arazi TKDK'nın Kırsal Alan listesinde bulunmalıdır. Yatırımın Kırsal Alanda olmaması durumunda Gerçek Kişi başvurularında yatırımcının Tarım BAĞ-KUR'u ve ÇKS kaydı yapılarak çiftçi olduğu kanıtlanmalıdır. Bu şartın sağlanması ile yatırım kırsal alan dışında da yapılabilir.

2.3 Sektörün Profili

Metal Mutfak Eşyaları İmalatı sektörü genel olarak incelendiğinde ülkemiz üretici olarak ciddi bir potansiyele sahiptir. Fakat bununla beraber uluslararası pazarlarda söz sahibi bir markaya sahip değildir. Metal Mutfak Eşyaları endüstrisi sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde doksanı Küçük ve Orta Ölçekli İşletme (KOBİ) mahiyetindedir.

Ülkemizde Metal mutfak eşyası üreticileri yoğun olarak Kahramanmaraş ve İstanbul illerinde kümelenmiş durumdadır. Diğer şehirlerimizde sektöre ilişkin yoğun bir yatırım hacmi bulunmamaktadır. Kümelenmenin esas nedeninin mutfak eşyası imalat kültürüne sahip olan insanların bu sektöre yatırım yapma istekleri olduğu söylenebilir. Bu illerimizin de yüzyıllara dayanan derin bir bakırcılık kültürüne sahip olduğu bilinmektedir. Zamanla bakırcılığın eskimesi ve seri üretim ürünlerin hızla yaygınlaşmasıyla sektörde alüminyum ürünlere rağbet başlamıştır. 1970'li yıllarla birlikte dünya da artan refah seviyesi, İtalya ve Almanya gibi ileri teknoloji ile üretim imkânına sahip birçok ülkenin çelik ürünlere ağırlık vermesi ile ülkemizde de çelik mutfak eşyaları imalatına büyük yatırımlar yapılmıştır. Sektörde faaliyet gösteren şirketlerimizin teknolojisini sürekli güncel tutması neticesinde bugün itibarıyla teknoloji transferi yapmış olduğumuz ülkelere göre daha iyi bir konumda oldukları görülmektedir.

Metal Mutfak Eşyaları sektörü, paslanmaz çelik ve alüminyum pişirme eşyaları imalatında ihtisaslaşarak olgunluk evresinde bulunan bir sanayi koludur. Pişirme eşyaları kolunda fabrika ve üretim atölyelerinden oluşan sektörel ekosistem içerisinde;

- Sadece paslanmaz çelik tencere, tava, vs. üreten bazı işletmeler,
- Alüminyum ürün üreten işletmeler,
- Geleneksel süreçte uzmanlaşan paslanmaz çelik çaydanlık üreticileri,

İlgili sektör raporları incelendiğinde ve sektörde faaliyet gösteren firmalar ile görüşüldüğünde metal pişirme firmalarının ağırlıklı olarak tencere, tava, çaydanlık, düdüklü tencere, cezve ve yapışmaz kaplamalı alüminyum eşyaları ürettikleri anlaşılmaktadır.

Mutfak eşyaları en genel şekilde evde ve endüstriyel yemek sektöründe gıda hazırlama, pişirme ve sunumunda kullanılan alet ve ekipmanların tamamı olarak nitelendirilmektedir.³

Alüminyumdan sofa, mutfak ve diğer ev eşyaları ürün grubunun global ticaret verileri Trademap'te incelenmiştir. Buna göre global ihracat tutarının 2015 yılında 4,84 Milyar USD, 2016 yılında 4,79 Milyar USD, 2017 yılında 5,01 Milyar USD, 2018 yılında 5,20 Milyar USD ve 2019 yılında 5,31 Milyar USD olduğu görülmektedir.

Tablo 1'de gösterildiği üzere 2019 yılında metal mutfak eşyaları ihracatı yapan ülkelere bakıldığında, her üç alt sektörde de Çin'in ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

Tablo 1. En Çok Metal Mutfak Eşyası İhracatı Yapan Ülkeler(2019)

Demir-Çelik Mutfak Eşyaları		Alüminyum Mutfak Eşyaları		Bakır Mutfak Eşyaları	
(HS Kodu: 7323)		(HS Kodu: 7615)		(HS Kodu: 7418)	
Ülke	İhracat	Ülke	İhracat	Ülke	İhracat
	Tutar Milyon \$		Tutar Milyon \$		Tutar Milyon \$
Dünya	13.206	Dünya	5.309	Dünya	786
Çin	8.354	Çin	2.740	Çin	287
Almanya	635	İtalya	400	Taipei	127
Hindistan	550	Fransa	308	Almanya	106
İtalya	307	Tayland	243	İtalya	32
Fransa	307	Türkiye	175	Hindistan	31
Hollanda	294	Almanya	154	Tayland	28
ABD	274	Güney Kore	135	İngiltere	18
Türkiye	271	ABD	123	Fransa	16
Taipei	244	Hindistan	93	Filipinler	13
Belçika	217	Viet Nam	88	İspanya	10
İspanya	166	Belçika	86	Hollanda	10

Kaynak: Trade Map

Çin dışında metal mutfak eşyası ihracatı yapan ülkeler arasında Avrupa Birliği üyeleri, ABD, Türkiye ve Hindistan, Tayvan gibi Asya ülkeleri yer almaktadır. Türkiye ihracat yapan ülkeler arasında demir veya çelikten mutfak eşyalarında 8 inci, alüminyum mutfak eşyalarında ise 5. sırada yer almaktadır.⁴

Üretim süreçleri, işçilik ve hammadde kullanımı ihraç edilen ürünün kıymet değerini ortaya çıkarmaktadır. İhracat yapan ülkeler birim kıymet bazında değerlendirildiğinde Avrupa Birliği ülkelerinin

³ Kahramanmaraş Metal ve Elektrikli Mutfak Eşyaları Araştırma ve Fizibilite Çalışması, 2018

⁴ https://www.trademap.org/Country_SelfProduct_TS

en kıymetli ürünleri ihraç ettiği bilinmektedir. Hindistan, Türkiye ve Çin ise az kıymetli ürünleri ihraç etmektedir.

Bir dönem kolay bulunabilmesi ve işlenebilmesiyle dünya mutfaklarının en önemli ürünleri arasında yer alan bakırın, sürekli kalaylanmadığı takdirde asidik ortamda tepkimeye girmesi sebebiyle artık metal mutfak eşyaları arasında çok fazla tercih edilmediği bilinmektedir. Dolayısıyla bakır mamullerin ihracat rakamları düşmektedir. Alüminyuma bakıldığında son yıllarda yapılan yatırımlarla birlikte ortaya çıkan kapasite ve arzdaki yükselişin ihracatı da artırdığı görülmektedir. Tablo 2’de metal mutfak eşyaları sektöründe 2019 yılı verilerine göre en büyük küresel alıcı ülkeler listelenmektedir. En fazla ithalat yapan ülkelerin tamamının dünyanın gelişmiş ekonomilerinden oluştuğu ilk başta göze çarpmaktadır. Her üç ürün grubunda ABD’nin en büyük ithalatçı olduğu görülmektedir. ABD’nin ardından AB ülkeleri, Japonya, Kanada, Avustralya gibi gelişmiş ekonomilerin en çok metal mutfak eşyası ithalatı yapan ülkeler olduğu görülmektedir.

Tablo 2. En Çok Metal Mutfak Eşyası İthalatı Yapan Ülkeler

Demir-Çelik Mutfak Eşyaları		Alüminyum Mutfak Eşyaları		Bakır Mutfak Eşyaları	
Ülke	İthalat	Ülke	İthalat	Ülke	İthalat
	Tutar (Milyon USD)		Tutar (Milyon USD)		Tutar (Milyon USD)
Dünya	12.296	Dünya	5.308	Dünya	740
ABD	3.281	ABD	1.223	ABD	98
Almanya	807	Japonya	386	Almanya	80
İngiltere	467	Almanya	319	İngiltere	54
Fransa	414	Kanada	196	Avustralya	39
Japonya	405	Fransa	181	Avusturya	32
Hollanda	404	İtalya	166	İtalya	32
Kanada	340	İngiltere	165	Fransa	26
Güney Kore	309	İspanya	143	Hollanda	22
Suudi Arabistan	285	Rusya	138	Danimarka	21
Belçika	258	Hollanda	118	Çin	19

TradeMap,2019

Detayları “2.7 Pazarlama ve Satış” bölümünde yer alan tabloda gösterildiği üzere metal ev ve mutfak eşyası ürün grupları içerisinde “alüminyum eşyalar”ın ağırlığı yıllık olarak %18 ile %22 arasında değişmektedir. İlgili tabloda 2016 yılında ihracat tutarı 116.868.024 USD iken yaklaşık %50 artış ile 2019 yılında 175.840.549 USD’ye çıktığı görülmektedir.

Sektörde tamamlayıcı parça üreticileri, metal, cam ve plastik sanayi dallarında metal mutfak eşyası sektörü içerisinde daha bağımsız hareket ederek sundukları rekabetçi ürün ve hizmetlerle metal mutfak eşyaları üreticileri açısından önem taşımaktadır. Sanayide üretilen her bir pişirme eşyasında kullanılan sap ve kulplar, bazı ürünlerde kullanılan cam kapaklar, paslanmaz çelik mutfak eşyalarının

üretim sürecinde kullanılan alüminyum tabanlar önemli tamamlayıcı ürünleri olarak nihai ürüne katma değer sağlamaktadır.

Metal mutfak eşyaları sektörü barındırdığı yan sanayi potansiyeli ile Malatya'da başka sektörlerin gelişmesini de sağlayacaktır. Bu sektörler Tablo 3'de gösterilmiş olup Türkiye genelindeki işletme ve personel sayıları ile kapasiteleri verilmiştir. Mevcut durumda Malatya'da bu sektörlerle ilişkin işletme bulunmayıp metal mutfak eşya sanayisinin gelişmesine paralel olarak işletmelerin bu alanda yeni yatırımlar yapacakları tahmin edilmektedir.

Tablo 3. Türkiye Metal Mutfak Eşyaları Yan Sanayi Etkileşimi

Ürün Grubu	İşletme Sayısı	Personel Sayısı	Kapasite (Ton)
24.42.24 – Tabakalar, Levhalar ve Şeritler, Alüminyumdan, Kalınlığı > 0,2 mm Olanlar	80	7.359	797.110
22.29.29 – Diğer Plastik Ürünler (Bakalit, Plastik Kulp)	748	31.871	864.190
23.13.13.90.00 – Cam Eşyalar, Sertleştirilmiş Camdan, Sofra Veya Mutfak Eşyası Olarak Kullanılanlar (Cam Kapak)	4	97	7.632

Kaynak: Türkiye Odalar Borsalar Birliği (TOBB), 2018

Metal mutfak eşyası sektörü üretim süreçleri incelendiğinde birçok sektör ile bağlantılı üretim yapmaktadır. Üretilen ürünlere bakıldığında parça üreticileri, alüminyum levha, cam kapak, plastik ve bakalit kulp ve makine imalatı sanayi alanlarında metal mutfak eşyası sektörü içerisinde ayrı bir sektör olarak sundukları, rekabetçi ürün ve hizmetlerle metal mutfak eşyaları üreticileri açısından önemli bir role sahiptirler. Bunlardan bazılarını incelersek:

1.ALÜMİNYUM LEVHA İMALATI

Alüminyum mutfak eşyaları üretiminde en önemli girdi alüminyum levhadır. Alüminyum tencere imalatının ana malzemesi konumundadır. Çelik mutfak eşyalarının tabanlarında (kapsül tabanlı mutfak eşyaları) ısıyı daha iyi muhafaza edip daha eşit yaydığı için alüminyum levhalar kullanılmaktadır. Geri dönüşümle elde edilen alüminyum kütükler, silindir tesislerinde (haddehane) istenilen kalınlığa ulaşıncaya kadar alüminyum levhalara dönüştürülmektedir. Ardından müşterilerin talebi doğrultusunda dairesel kesilerek alüminyum mutfak eşyası üreticilerinin kullanımına sunulmaktadır.

2.PLASTİK VE BAKALİT KULP İMALATI

Plastik, mutfak eşyalarında başlı başına bir sektör olarak karşımıza çıkmaktadır. Oldukça geniş bir ürün yelpazesine sahip olan plastik ev ve mutfak eşyaları sektörü yaşamın her alanına dokunmaktadır. Özellikle saklama kapları ve pişirme gereçlerinde tercih edilmektedir. Plastik ve bakalit malzeme metal pişirme eşyalarında (tencere, tava, çaydanlık vb. ürünlerde) kulp, tepe ve tutaç olarak da kullanılmaktadır.

3. CAM KAPAK

Metal mutfak eşyalarında cam kapak kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. Bu parça metal mutfak imalatı yapan tesisler bünyesinde üretilmeyerek, siparişe göre cam işleyebilen tesislerden hazır olarak satın alınmaktadır.

4. DÖKÜM SANAYİ

Döküm teknolojisi, metalleri işlemek ve şekillendirmek konusunda yüzyıllardır kullanılan, en önemli endüstri dallarından biridir. Döküm üretimi temel metalürjik özelliklerine göre demir, çelik, bakır alaşımları ve alüminyum alaşımları dökümü olmak üzere dört ana grupta incelenebilir.

Metal mutfak eşyalarında döküm sanayinin önemli bir yeri bulunmaktadır. Döküm tabanlı pişirme eşyaları hem kullanım açısından hem de sağlık açısından bakıldığında üreticiler ve tüketiciler açısından çokça tercih edilen bir pişirme gerecidir.

5. MAKİNE İMALAT SANAYİ

Makine sektörü, yarattığı katma değer, teknoloji üretimi ve Ar-Ge'yi zorunlu kılması, geniş bir yan sanayi ağı oluşturmaya, yatırım maliyetlerini düşürmesi, nitelikli personele yönelik istihdam alanı oluşturmaya, dışa bağımlılığı ve dış ticaret açığını azaltmasının yanı sıra pek çok sektöre girdi sağlaması ile itici güce sahip lokomotif bir sektördür.

Makine imalat sanayi, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'nin sanayileşmesinin de itici gücüdür ve gelecekte önemini koruyacaktır. Metal mutfak eşya sektöründe kullanılan makinelerin tamamı yerli imal edilebilmektedir.

6. KALIPÇILIK

Türk kalıp sanayi, ülkede üretim miktarlarının ve seri imalatın arttığı 1970'li yıllardan itibaren yeni gelişmekte olan otomotiv ve elektronik sektörlerinden yükselen talebin de etkisiyle, teknolojik seviyesini geliştirmek ve uluslararası pazarda rekabet edebilir düzeye gelmek üzerine yoğunlaşmıştır. Üretim modelleri geliştikçe ve üretim miktarları arttıkça, Türk kalıp sanayi, özellikle otomotiv, beyaz eşya, diğer ev aletleri, elektrik-elektronik ve plastik sektörlerinin ihtiyaçlarına cevap vermek için yoğun çaba sarf etmektedir. Ülkemizdeki kalıp sektörünün son yıllardaki gelişiminin, ana ve yan sanayiye büyük kazanımlar ve ülke ekonomisine büyük katkılar sağladığı görülmektedir. Tasarımın tüm sektörlerde öneminin artması ile kalıp sektörü sürekli değişen ve gelişen bir eğilim göstermektedir. Değişen tüketici talepleri ile üreticilerde üretim süreçlerini yenilemekte ve geliştirmektedirler.⁵

Küresel ev eşyaları ve özel ürünler pazarı; pişirme eşyaları, yemek takımı, içecek eşyaları, fırın eşyaları, çatal bıçak takımı, sofa takımı alt pazarlarının yarattığı toplam gelirlerden oluşmaktadır.

Metal mutfak eşyaları sektörünün son 10 yıllık küresel ihracatında demir-çelik ürünleri her zaman en büyük paya sahip olduğu görülmektedir. Demir çelik ürünlerini alüminyum ve bakırdan mutfak eşyaları takip etmektedir.

Tablo 4'de gösterildiği gibi sektörde son 10 yıllık ihracat büyüme rakamlarına baktığımızda bakırdaki dalgalanma hariç, genel olarak bir büyüme yaşandığı görülmektedir. Alt ürün grupları bazında ihracatta en büyük artış %62 ile demir-çelik ürünlerinde olup, alüminyum ürünlerinin de %38 arttığı görülmektedir.

⁵ DOĞAKA Kahramanmaraş Metal ve Elektrikli Mutfak Eşyaları Araştırma ve Fizibilite Çalışması, 2018

Tablo 4. Metal Mutfak Eşyaları Sektörü Alt Gruplar Bazında Küresel İhracatı-(Milyon Usd)

Ürün Grubu	HS Kodu	2010	2016	2017	2018	2019	Büyüme (2010-2019)
Demir veya çelikten sofra, mutfak ve diğer ev eşyaları	7323	8.119	10.528	11.565	12.370	13.207	62%
Bakırdan sofra, mutfak ve diğer ev eşyaları	7418	791	845	840	872	786	0%
Alüminyumdan sofra, mutfak ve diğer ev eşyaları	7615	3.857	4.794	5.013	5.205	5.309	38%

Kaynak: Trade Map

Detayları raporun “2.4 Dış Ticaret ve Yurt İçi Talep” bölümünde verildiği üzere Trade Map verilerine göre 2019 yılında en çok metal mutfak eşyaları ihracatı yapan ülkeler arasında Çin’in ilk sırada yer almaktadır. Çin dışında en çok metal mutfak eşyası ihracatı yapan ülkeler arasında Avrupa Birliği üyeleri, ABD, Türkiye ve Hindistan, Tayvan gibi Asya ülkeleri yer almaktadır. Çin dünya metal mutfak eşyaları ihracatında tüm ürün grupların %40-60 pazar payına sahiptir.

TÜİK tarafından yayınlanan “Sanayi Ürün İstatistikleri” incelendiğinde 25.99.12.57.00 koduyla “Diğer sofra, mutfak ve ev eşyaları ile bunların parçaları, vb. alüminyumdan” başlığı altında bilgilerin verildiği görülmektedir. Son beş yıl için bu ürün grubunun üretim miktarı ve değeri, satış miktarı ve değer ile girişim sayısı aşağıdaki tabloda verilmektedir. Tabloya göre hem üretim hem satış değeri 5 yıl içinde yaklaşık %60 artış sağlarken, 2019 yılı üretim ve satış miktarlarının ise 2015 yılının dahi altında olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Sanayi Ürünleri İstatistikleri

		2015	2016	2017	2018	2019
Üretim Miktarı	kg	19.083.306	21.949.547	21.338.319	20.082.688	17.904.201
Üretim Değeri	TL	268.747.180	311.179.041	346.278.250	387.906.523	433.134.020
Satış Miktarı	kg	18.017.423	20.987.260	20.815.341	19.617.263	17.482.397
Satış Değeri	TL	256.466.431	298.018.942	335.726.039	376.836.620	417.744.283
Girişim Sayısı		32	38	36	28	29

TOBB Sanayi bilgi sistemi verilerine göre 2020 Ağustos ayı itibarıyla Türkiye’de 118 tane alüminyum mutfak eşyası üretim tesisi bulunmaktadır. Bunlardan 52 tanesi İstanbul’da yer alırken, 43 tanesi de Kahramanmaraş’ta yer almaktadır. Kalanlarda yurt geneline dağılmış durumdadır. Tüm firmaların yaklaşık 67 Milyon kg üretim kapasitesi olup, toplam çalışan sayısı 6.760 kişi olduğu görülmektedir.

TCMB tarafından yayınlanan, kapasite kullanım oranları verileri incelendiğinde alüminyum mutfak eşya sektörünün de dahil olduğu “Nace Kodu 25- Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (Makine ve teçhizat hariç)” ürün grubu için 2019 ortalamasının %70,6; 2018 yılı ortalamasının %71,7; 2017 yılı ortalamasının %72,2; 2016 yılı ortalamasının %72,9; 2015 yılı ortalamasının da %73 olduğu görülmektedir. Sektör genelinde fiili durumda ise kapasite kullanım oranının %75-85 civarında olduğu bilinmektedir. Bu raporda planlanan tesis için kapasite kullanım oranının %75olarak belirlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Malatya ilinde Organize Sanayi Bölgesinde metal mutfak eşyası kayıtlı üretici sayısı 1 olup, bu işletmede yaklaşık 50 kişinin çalıştığı ve günlük 2.000 adet üretim yaptığı tahmin edilmektedir. Firma

alüminyum tencere grupları üretmekte olup, Avrupa ve Ortadoğu ülkelerine satış yapmaktadır. Üretiminin %90'ını ihraç ettiği bilinmektedir.

2.4 Dış Ticaret ve Yurt İçi Talep

Alüminyum mutfak eşyası 5 yıllık ülkemiz dış ticaret verileri aşağıdaki tabloda verilmektedir. Buna göre ülkemizin bu ürün grubunda net ihracatçı olduğu görülmektedir. 2015 yılında yaklaşık 115 milyon USD olan ihracatın, 2019 yılında yaklaşık %50 artış ile 177 milyon USD seviyelerine çıktığı görülmektedir. Buna karşın 2015 yılında yaklaşık 36 milyon USD olan ithalatın 2019 yılında 21 milyon USD'ye düştüğü görülmektedir. İthalatın ihracata oranı 2015 yılında %31 iken aynı oran 2019 yılında %12 olarak gerçekleşmiştir.

Dış ticaret verileri miktar olarak incelendiğinde de benzer durum ortaya çıkmaktadır. 2015 yılında yaklaşık 21 bin ton ihracat yapılırken, 2019 yılında yaklaşık %70 artış ile 35,7 bin ton ihracat yapılmıştır. İthalat ise 2015 yılında 5 bin ton iken 2019 yılında %60 azalarak 2 bin tona düşmüştür.

Yapılan piyasa araştırmalarına göre, bu fasılda gösterilen ithalatın az bir kısmının alüminyum tencere olduğu kalan kısmın fasılda gösterilen diğer mutfak eşyaları olduğu bilinmektedir.

Tablo 6. Alüminyum Mutfak Eşyası Türkiye Dış Ticaret Tutar Ve Miktar

Yıllar	İhracat Dolar	Miktar (Kg)	İthalat Dolar	Miktar (Kg)
2015	115.220.814	20.885.968	36.379.232	5.229.964
2016	114.398.445	22.488.077	28.415.598	4.355.377
2017	143.199.264	26.666.270	14.960.878	2.072.773
2018	170.859.056	32.336.922	17.850.507	2.189.226
2019	176.948.133	35.749.635	20.937.170	2.078.640

TÜİK

Ülkemiz ihracat artışı net ve istikrarlı şekilde devam etmektedir. Aşağıdaki tabloda da 5 yıllık en çok ihracat yapılan ilk 10 ülke gösterilmektedir. Buna göre Mısır'ın en büyük ihracat partneri olduğu görülmektedir. Yıllık değişimle birlikte toplam ihracatın yaklaşık %40'ı Mısır'a yapılmaktadır. Son yıllarda Suudi Arabistan'ın da ikinci sıraya yükseldiği görülmektedir. Avrupa ülkeleri de sonraki sıralarda yer almaktadır. İtalya, Almanya, Fransa ve İngiltere rakamları toplandığında Suudi Arabistan'dan daha yüksek olmaktadır. Yani Mısır sonrası ikinci sıra Avrupa ülkeleri gibi değerlendirilebilir.

Tablo 7. Türkiye'nin İhracat Yaptığı İlk 10 Ülke Ve Tutarlar (2015-2019) (Bin USD)

Ülke	2015	2016	2017	2018	2019
Mısır	44.898	37.949	53.709	67.103	68.242
Suudi Arabistan	6.487	8.961	13.255	16.556	18.512
İtalya	6.836	5.676	4.781	10.047	10.455
Almanya	2.521	6.963	8.064	9.690	7.246
Fransa	4.091	4.696	6.104	6.162	5.382
İngiltere	6.540	4.793	4.191	3.440	4.256
Kuveyt	870	1.484	3.420	4.180	4.073
Fas	1.084	865	1.203	1.882	3.277
BAE	744	1.400	1.793	3.128	3.237
Azerbaycan	3.665	2.371	3.072	3.389	2.884

Trademap

2.5 Üretim, Kapasite ve Talep Tahmini

Türk mutfak eşyaları sektörünün ortak vizyonu; bütün enerji, bilgi, kaynak ve tecrübesini rekabetçi uygulamalar, müşteriler ve pazarlar konularındaki gelişmelere yönelterek küresel mutfak eşyaları tedarikçileri arasında ön sıralarda yer almaktır. Bu vizyonla bağlantılı olarak, Türk mutfak eşyaları şirketleri ileri teknolojiler kullanmaya, yüksek kalite üretim, ürün tasarım ve markalaşma konularında farklılık yaratmaya, rekabetçi fiyat politikalarına ve uluslararası pazarlarda Türk ürünlerine yönelik iyi bir imaj yaratmaya odaklanmışlardır.

Türk mutfak eşyaları sektörü çok önemli bir potansiyele sahiptir. Türk üreticiler yerel talepleri karşılarken aynı zamanda yurtdışı pazarlara da açılarak gelişmektedirler. Başarılarının anahtar göstergelerinden birisi, uluslararası alanda Türk mutfak eşyaları sektörü ürünlerine yönelik artan taleptir. Sektörün ihracatı 2000 yılından itibaren büyük artış göstermiştir. Türkiye; cam, paslanmaz çelik, plastik mutfak eşyaları ve elektrikli ve gazlı ocaklar açısından dünyanın ileri gelen ihracatçıları konumuna gelmiştir. Avrupa Birliği ülkeleri ve komşu ülkeler Türk mutfak eşyalarının kullanıcıları arasındadır. Türkiye ekonomisi için tahmin edilen büyüme rakamlarına paralel olarak bu sektör açısından da büyüme potansiyelini hızlandırması beklenmektedir. Sektör, yeni pazarlara giriş stratejileri ve müşteri odaklı pazarlama teknikleri yardımı ile pazar payını artırmaya çalışmaktadır. Sektördeki ihracatçılar dünyanın önde gelen fuarlarında (Ambiente, ZÜCHEX, IH&HS, Tendence, vb.) boy göstermektedir. Bu gibi yerler farklı ülkelerden alıcı ve satıcıların bir araya geldiği yerlerdir.⁶

Yatırımı planlanan tesisin kurulu kapasitesi, ölçek ekonomisinde ve dolayısıyla üretim/işletme maliyetlerinde avantajlı konumun korunması için, sektördeki firmalarla yapılan çalışmalar sonrasında yıllık 1.080.000 adet imalat kapasitesinin makul bir büyüklük olacağı değerlendirilmektedir.

İlk yıl %30, ikinci yıl %50 kapasitede çalışılacağı ve ancak üçüncü yılda %75'ler seviyesine ulaşılacağı var sayılmıştır. Sektör genelinde yapılan araştırma ve incelemeler neticesinde sektörde genel kabul görmüş kapasite kullanım oranının %75 civarında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2.6 Girdi Piyasası

Metal mutfak eşyası sektörü üretim süreçleri incelendiğinde birçok sektör ile bağlantılı üretim yapmaktadır. Üretilen ürünlere bakıldığında parça üreticileri, metal, cam ve plastik sanayi alanlarında metal mutfak eşyası sektörü içerisinde ayrı bir sektör olarak sundukları rekabetçi ürün ve hizmetlerle metal mutfak eşyaları üreticileri açısından önemli bir role sahiptirler.

1.ÇELİK

Çelik tencere ve pişirme kapları mutfaklarda tercih edilen diğer metallerdir. Yapısı gereği ısıyı eşit dağıtmayan çelik pişirme kapları üretim esnasında tabanlarına farklı metallerin katılması ile ortaya çıkmaktadır. Pişirme esnasında temas eden gıdalarla kolay kolay etkileşime girmediği için sağlık açısından da tercih edilen ürünler arasındadır.

2. ALÜMİNYUM

Alüminyum, çabuk ısınan bir madde olduğundan özellikle pişirme araçlarında kullanılması daha iyidir. Demir ve çelik maddeleri gibi paslanmaz ve uzun ömürlüdür. Doğal alüminyum çok yumuşak olduğundan mutfak gereçlerinde saf bir şekilde kullanılmazlar. Pişirme tencerelerinde kullanılan alüminyum, paslanmaz çelik maddesiyle karıştırılarak imal edilirler.

3. CAM

⁶ Kahramanmaraş Metal Mutfak Eşyası Sektörü Strateji Raporu, 2012

Sağlıklı pişirme kapları arasında yer alan cam kaplar özellikle gözeneksiz yapısından dolayı içinde bulunan gıdalarla etkileşime girmez. Bundan dolayı mutfaklarda sıkça tercih edilen pişirme kapları arasında yer almaktadır.

4. ALÜMİNYUM LEVHA

Alüminyum mutfak eşyaları üretiminde en önemli girdi alüminyum levhadır. Çelik mutfak eşyalarının tabanlarında (kapsül tabanlı mutfak eşyaları) ısıyı daha iyi muhafaza edip daha eşit yaydığı için alüminyum levhalar kullanılmaktadır.

5. PLASTİK VE BAKALİT KULP

Plastik, mutfak eşyalarında başlı başına bir sektör olarak karşımıza çıkmaktadır. Oldukça geniş bir ürün yelpazesine sahip olan plastik ev ve mutfak eşyaları sektörü yaşamın her alanına dokunmaktadır. Özellikle saklama kapları ve pişirme gereçlerinde tercih edilmektedir. Plastik ve bakalit malzeme metal pişirme eşyalarında (tencere, tava, çaydanlık vb. ürünlerde) kulp, tepe ve tutaç olarak da kullanılmaktadır.

Bu fizibilite çalışması için esas alınan ürün özellikleri şu şekildedir: Ana gövde alüminyum olup 3 mm kalınlığındadır. Ağız çapı 22 cm denilen piyasada en çok kullanılan hacimdedir. Kulplar ve üst tepe aksam bakalitten imal edilmektedir.

3 mm kalınlığında olan alüminyum 35 cm çapında daire parçalar ana hammadde olarak kullanılmaktadır. Bu parçanın ağırlığı yaklaşık olarak 780 gr'dır. Sıcak ile kullanıcının temasını engelleyecek parçalar, kulplar ve cam kapak tepe de bakalitten imal edilmektedir. Bu parçaların tamamının piyasadan hazır olarak alındığı kabul edilmektedir. Bakalit imalatı yoktur. Son yıllarda malzeme teknolojisinin gelişmesi ile bakalit yerine cam elyaf katkılı plastik de kullanılmaktadır. Bu da maliyet avantajı sağlamaktadır.

Tencere imalatı malzeme girdileri (imalat reçetesi) maliyetleri ile birlikte Tablo 8'de verilmiştir:

Tablo 8. Alüminyum Tencere Malzeme İçeriği

ÜRÜN TANIMI: 22cm çaplı alüminyum tencere. 3mm kalınlığında alüminyum. 2 bakalit kulp. 1 bakalit tepe. Çemberli cam kapak.

KALEM SIRA	MALZEME ADI	MALİYET (TL)	MALİYET (USD)	AÇIKLAMA
1	35 Cm Çaplı 3 Mm Kalınlığında Alüminyum Daire	15	2,05	Ağırlık ve hammadde fiyatına göre
2	İç Yapışmazlık Kimyasalı Kaplaması	3	0,41	Piyasa araştırmasına göre ortalama
3	Dış Yapışmazlık Kimyasalı Kaplaması	2	0,27	Piyasa araştırmasına göre ortalama
4	Maça	0,5	0,07	Yaklaşık 0,25 x 2
5	Kulp	5	0,68	Yaklaşık 2,5 x 2
6	Cam Kapak	6	0,82	Çemberli. Piyasa araştırmasına göre ortalama
7	Bakalit Tepe	3	0,41	Yaklaşık
8	Naylon Torba + Bez Torba	0,5	0,07	Yaklaşık
9	Kutu	2	0,27	Yaklaşık
	Toplam Malzeme Maliyeti	37	5,05	

Rapor tarihindeki TCMB USD efektif satış kuru 7,3291 TL'dir

Çelik ve alüminyum hammadde olarak ağırlıklı ithal edilmekte olup yurt içi firmalarca işlenerek sektörlerin ihtiyacına uygun hale getirilmektedir. İşlenen alüminyum ve çelik sektöre satılmaktadır. Her iki malzeme fiyatı da global borsa fiyatları ile belirlenmektedir. Günlük borsa fiyatı üzerine çok küçük bir işleme maliyeti konularak satılmaktadır. Bu anlamda yurt içi fiyatlarla global fiyatların benzer gittiği söylenebilir. Her iki malzeme de yurt içi toptancılardan kolaylıkla temin edilebilmekte ve yeterli sayıda alternatif de bulunmaktadır. Fiyatlar kalınlık ve istenen şekle göre değişiklikler göstermektedir. Raporun hazırlanma sürecinde yapılan piyasa araştırmalarında bulunan, 35 cm çapında ve 3 mm kalınlığında alüminyum dairenin fiyatı yukarıdaki tabloda gösterilmektedir.

Diğer ihtiyaç duyulan malzemelerin tamamı yurt içi imalatçılarından temin edilebilmektedir. Özellikle İstanbul ve Kahramanmaraş illerinde sektörle ilgili tüm yan malzeme imalatçıları bulunmaktadır.

2.7 Pazar ve Satış Analizi

Malatya girişimci ruhu, gelişmiş sanayi ve ulaşım altyapısı, dinamik iç pazarı, Ortadoğu, Afrika ve sınır ülkeler pazarına yakınlığı, sanayi kültürü, birçok sektörde yetişmiş ve nitelikli insan kaynağı ve hammaddeye erişimde sahip olduğu avantajlar ile birçok sektörde yatırım fırsatları sunmaktadır.

Metal mutfak eşyası sektörü üretim süreçlerine bakıldığında birçok sektör ile bağlantılı üretim yaptığı görülmektedir. Üretilen ürünler incelendiğinde parça üreticileri, metal, cam ve plastik sanayi

alanlarında metal mutfak eşyası sektörü içerisinde ayrı bir sektör olarak sundukları rekabetçi ürün ve hizmetlerle metal mutfak eşyaları üreticileri açısından önem taşımaktadır.

Sektörde üretilen ve pişirme eşyaları yapımında kullanılan kulplar, bazı ürünlerde kullanılan cam kapaklar, paslanmaz çelik mutfak eşyalarının üretim sürecinde kullanılan alüminyum tabanlar önemli tamamlayıcı ürünler olarak ürüne katma değer sağlamaktadır. Böylece sektör içerisinde imalat aşamasında oluşan ihtiyaçlar genellikle şehir içinde üretilerek ayrı bir sektörün oluşmasını da beraberinde getirip şehrin sanayi anlamında yeni ve gelişen ekonomik yapısını da olumlu şekilde etkileyecektir.

Bu raporda tek ürün (alüminyum tencere) imalatı üzerinden hesaplamalar yapılsa da metal mutfak eşyalarının geneli esas alınmıştır:

- Alüminyum tencere
- Çelik tencere
- Çaydanlık
- Cezve,
- Çatal-Kaşık vb.

İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği tarafından düzenli olarak açıklanan “Ev ve Mutfak Eşyaları İhracat Raporu” verilerine dayanılarak aşağıdaki Tablo 9 hazırlanmıştır. Tabloda 2016-2019 yılları için metal ev ve mutfak eşyası ürün grupları ve ihracat tutarları gösterilmektedir. En büyük iki ürün grubu “Demir Çelik Pişirme Cihazları” ve “Demir Çelikten Ev Eşyası” olarak görülmektedir. Metal ev ve mutfak eşyası ürün grupları içerisinde “alüminyum eşyalar”ın ağırlığı %18 ile %22 arasında değişmektedir. 2016 yılında ihracat tutarı 116.868.024 USD iken yaklaşık %50 artış ile 2019 yılında 175.840.549 USD’ye çıktığı görülmektedir.

Tablo 9. Ev ve Mutfak Eşyaları İhracat Raporları (USD)

EV VE MUTFAK EŞYALARI İHRACAT RAPORLARI									
	2016	Toplam içindeki payı (%)	2017	Toplam içindeki payı (%)	2018	Toplam içindeki payı	2019	Toplam içindeki payı (%)	2016 - 2019 artış
DEMİR-ÇELİK YEMEK PİŞİRME CİHAZLARI(OCAKLAR)	267.279.746	42,43	293.597.840	42,26	309.530.954	40,99	333.661.810	41,50	25%
DEMİR/ÇELİKTE EV İŞLERİNDE KULLANILAN EŞYA VE AKSAMI	226.465.660	35,95	236.024.739	33,97	253.935.010	33,63	273.118.428	33,97	21%
BAKIRDAN EV İŞLERİ İÇİN EŞYA, SAĞLIĞI KORUYUCU EŞYA VB. AKSAMI	6.073.038	0,96	5.703.456	0,82	4.983.257	0,66	4.877.059	0,61	-20%
ALÜMİNYUMDAN EVDE KULLANILAN SAĞLIĞI KORUYUCU EŞYA VB. AKSAMI	116.868.024	18,55	145.415.588	20,93	171.414.935	22,70	175.840.549	21,87	50%
KESİCİ AĞIZLI BIÇAKLAR	3.007.804	0,48	3.327.939	0,48	3.562.480	0,47	4.216.445	0,52	40%
SOFRA VE MUTFAK EŞYASI	7.545.232	1,20	7.824.173	1,13	8.457.037	1,12	8.522.398	1,06	13%
HAZIRLAMADA KULLANILAN ELLE İŞLEYEN MEKANİK	2.669.023	0,42	2.865.496	0,41	3.183.615	0,42	3.779.727	0,47	42%
TOPLAM	629.908.527		694.759.231		755.067.288		804.016.416		

Kaynak: İstanbul Demir Ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği- Ev ve Mutfak Eşyaları İhracat Raporları

Malatya, Türkiye'nin en büyük alüminyum mutfak eşya üreticisi illerinden Kahramanmaraş'a mesafe olarak yakındır. Bölgede sektöre yapılacak yatırımların yanında çelik ve alüminyum tedarikçisi firmalar tarafından bölge de yatırım yapmaları Malatya'yı çelik ve alüminyum mutfak eşyaları sektöründe yatırım için ideal bir konuma getirebilecektir.

Üretilen ürünlerinde yaklaşık %80'lik kısmının ihraç edilmesi hedeflenmiştir. Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı ülkeler (Mısır, Almanya, Suudi Arabistan, vb.) ve dünyada en fazla metal mutfak eşyası ithalatı yapan ülkeler (ABD, Almanya, Birleşik Krallık, Fransa, vb.) hedef dış pazar olarak belirlenmektedir.

Mutfak eşyaları sektöründe İngiltere, Almanya, Fransa ve İtalya gibi önde gelen ülkeler Türk mutfak eşyaları sektörünün ürünlerini tercih etmektedirler. Bu pazarlar, Türk şirketlerinin güvenilirliğine, verimlilik, tam zamanlı dağıtım ve uluslararası standartlarla belgelenmiş yüksek kalite ürünlerine değer vermektedir.

Türk ürünleri küresel pazarlarda bilinen mutfak eşyaları ticari markası haline gelmiştir. Türk ürünleri estetik, fonksiyonellik, orijinal tasarım, rekabetçi fiyatlar ve zamanında dağıtım gibi özellikleri ile özel perakendeciler ve dünyanın önde gelen marketler zinciri tarafından tanınmaktadır.

İhracat yapılmayan, üretimin yaklaşık %20'lik kısmının yurt içinde satılması planlanmaktadır. Bu noktada öncelikle ulusal çapta faaliyet gösteren market zincirleri ile çalışılması hedeflenmelidir. Bir yandan da büyük şehirlerdeki züccaciye toptancılarına yönelik pazarlama yapılmalıdır.

Alüminyum tencere imalathanesi kurulu kapasitesi, ölçek ekonomisinde ve dolayısıyla üretim/işletme maliyetlerinde avantajın korunması için, sektördeki firmalarla yapılan çalışmalar sonrasında yıllık 1.080.000 adet imalat kapasitesi en uygun ölçek olarak seçilmiştir. Kapasite kullanım oranının ilk yıl %30, ikinci yıl %50 ve ancak üçüncü yılda %75'lere çıkabileceği düşünülmektedir. Buna göre ilk yıl 300.000 adet, ikinci yıl 500.000 adet ve üçüncü yıldan itibaren 700.000 adet üzerinde üretim yapılacaktır. Satış fiyatı olarak yapılan piyasa araştırması ortalamalarına göre 50 TL (6,82 USD) nin uygun olacağı düşünülmektedir.

Rakip ülkelere göre maliyet analizi yapıldığında alüminyum hammaddesinin global ölçekte fiyatı belirlendiğinden ülkeler arası fark minimal düzeyde oluşmaktadır, diğer yardımcı malzemelerin de birim üretimdeki etkisi az olduğundan ana maliyet farkını belirleyici olarak iş gücü maliyeti çıkmaktadır. Metal mutfak eşya sektöründe global ölçekte ana ihracatçı ülke Çin olup ardından bazı Avrupa Birliği ülkeleri gelmektedir. İşgücü piyasaları değerlendirildiğinde, bölgelere göre değişiklik gösterse de Çin'deki asgari ücretinin 300-350 USD civarında olduğu bilinmektedir. Detayları raporun "3.3. İnsan Kaynakları" bölümünde verildiği üzere Eurostat'tan alınan verilere göre ülkemizdeki iş gücü maliyeti Avrupa Birliği ülkelerine göre avantajlı konumda olup Çin'e göre dezavantajlı konumdadır.

3. TEKNİK ANALİZ

3.1 Kuruluş Yeri Seçimi

Metal mutfak eşya sektöründe Malatya, Türkiye'nin en büyük ikinci alüminyum mutfak eşya üreticisi Kahramanmaraş'a mesafe olarak yakındır. Bölgede sektöre yapılacak yatırımların yanında çelik ve alüminyum tedarikçisi firmalar tarafından bölge de yatırım yapmaları Malatya'yı çelik ve alüminyum mutfak eşyaları sektöründe yatırım için ideal bir konuma getirebilecektir.

Bu çalışmada metal mutfak eşyaları imalat tesisinin yeni kurulacağı varsayıldığından imalat yeri için arazi alınması ve Malatya Organize Sanayi Bölgesi'nde bina inşaatı yapılması düşünülmüştür. Yeni OSB'lerde yer bulunmakta olup kısa sürede inşaatın yapılıp üretime başlanacağı taahhüdü ile arazi tahsisi sağlanmaktadır. İnşaat, iş yeri açma gibi ruhsat bedelleri m² üzerinden belirlenmektedir.

OSB'de arazi bedeli m² başına 50 TL'dir. Bu bedel altyapı katılım maliyeti olup, OSB yatırımları tamamlandığında gerçekleşen maliyetlere göre fark ödemeleri belirlenecektir.

Teşvik sistemi kapsamında Malatya 4. Bölge desteklerinden faydalanmakta olup yatırımın organize sanayi bölgesi içerisinde yer alan yatırımlar 5. Bölge desteklerinden faydalanmaktadır. Metal mutfak eşyaları üretimi alanında yatırım yapmayı planlayan firmalar için genel ve bölgesel teşviklerden yararlanmaları söz konusudur.

Yatırım alanı Malatya OSB olarak düşünülüp ulaşımı yakın olan iller incelendiğinde; Elazığ 98 km, Kahramanmaraş 223 km, Adıyaman 185 km ve Gaziantep 245 km ile öne çıkmakla beraber mesafeler birkaç saat uzaklıktadır.

OSB içerisinde gerekli her türlü altyapı çalışmaları mevcut olup sadece fabrika alanı belirlenip gerekli altyapı bağlantılarının yapılması yeterli olacaktır. Bu raporun konusu olan günlük 4.000 adet alüminyum tencere imalatı yapacak tesis için 3.000 m²'si kapalı olmak üzere toplam 5.000 m²'lik bir alanda çalışılacağı düşünülmektedir.

İhtiyaç duyulan ara eleman kadrosunu yerinde yetiştirmeyi hedefleyen ve OSB içerisinde faaliyet gösteren, İnönü Üniversitesine bağlı "Malatya OSB Meslek Yüksek Okulu" bulunmaktadır. Meslek yüksekokulunda birisi "makine ve metal teknolojileri" bölümü olmak üzere 7 bölüm bulunmaktadır. Ayrıca bölgede bir de özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bulunmaktadır.

Malatya'da faaliyet gösteren 2 adet üniversite bulunmaktadır. İnönü Üniversitesi 14 adet fakülte, 6 enstitü, 22 araştırma merkezi, 4 meslek yüksekokul ve 1 adet teknoloji transfer ofisi ile faaliyet göstermektedir. Yaklaşık 50.000 öğrencisi olan üniversitede makine mühendisliği dahil muhtelif mühendislik bölümleri bulunmaktadır. İnönü Üniversitesi bünyesinde "Malatya Teknokent"te faaliyet göstermektedir.

Turgut Özal Üniversitesi yaklaşık 5.000 öğrencisi ve 6 fakülte, 1 enstitü, 9 meslek yüksekokulu, 2 yüksekokul, 10 araştırma merkezi ve 1 adet teknoloji transfer ofisi ile faaliyet göstermektedir.

Malatya'da 3'ü tekstil sektöründen olmak üzere 4 adet özel sektör AR-GE merkezi bulunmaktadır. Bir adet de özel sektör tasarım merkezi faaliyet göstermektedir.

Bu kurumlar, hem planlanan tesisin insan kaynağı ihtiyacında hem de araştırma geliştirme faaliyetlerinde destek olacaktır.

3.2 Üretim Teknolojisi

Alüminyum tencere imalatı iş akışı şu şekildedir: Daire halinde hazır gelen çelik ve alüminyum parçalar pres işleminden geçirilmektedir. Bu işlem de çelik ve alüminyum parçaya ilk tencere şekli verilmiş olmaktadır. Çelik ve alüminyumun malzeme yapısından kaynaklanan ve metalin gerilme yüzeyiyle ilgili olarak ortaya çıkan, şeklin kenarlarında şekil bozuklukları oluşmakta, bunlar diğer bir pres ile etek kesme işlemine tabi tutularak düzeltilmektedir. Kulplar ileriki aşamalarda takılır ama kulpların montajının yapılacağı maça denilen parçalar bu aşamada punto makinesinde tencerenin gövdesine sabitlenmektedir. Ardından tencere yıkama hattına girerek burada kullanılan kimyasal cinsine göre bir sonraki kumlama denilen işleme gerek kalmamakta ve yıkama işleminden çıkan tencere yapışmazlık kimyasalı ile kaplama işlemine hazır hale gelmektedir. Önce iç yapışmazlık kimyasalları atılmakta ve boya fırınından geçirilmekte, ardından aynı işlem dış yüzey için yapılmaktadır. Artık bitmeye yaklaşan ürün montaj ve paketleme öncesi taban ve ağız kısımlarına torna yapılarak parlaklık sağlanmaktadır. Son olarak kulplar tencere üzerine monte edilmektedir. Cam kapak dışarıdan hazır gelmekte sadece bu aşamada cam kapağın tepesi monte edilmektedir. Cam kapak ve tencere paketleme aşamasına geçilmektedir.

Alüminyum Tencere İmalatı iş akışı esas alınarak ihtiyaç duyulan ilgili makine parkı ve adetleri tablo 10'da verilmektedir. Tüm makineler yurt içinden temin edilebilecektir.

Tablo 10. Alüminyum Tencere İmalatı Makine Parkı

MAKİNE-EKİPMAN	ADET
Otomatik Punto Makinesi	1
160 Ton Hidrolik Sıvama Presi	3
80 Ton Hava Kavramalı Eksantrik Pres	2
Yıkama Hattı	1
Yaş Boya Pistol	1
Boya Fırını	1
Torna Makinesi	3

İmalatın yapılabilmesi için bu makine parkının dışında bazı ekipmanlara ve tezgâhlara da ihtiyaç vardır. Montaj masa hattının olması gerekmektedir. Yine montaj masa hattında kullanılacak birkaç tane havalı tornavidaya ve hava basıncını sağlayacak kompresöre de ihtiyaç vardır.

3.3 İnsan Kaynakları

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 'Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları' verilerine göre Türkiye nüfusu 83 milyon 154 bin 997 kişi olurken, Malatya'nın nüfusu 797 bin 36'dan 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 800 bin 165'e ulaşmıştır. Toplam nüfus itibarı ile Malatya, 81 il içerisinde 28. sırada yer almaktadır. 2019 yılında Malatya'nın nüfus artış hızı binde 3,9 olarak gerçekleşirken, nüfus artış hızına göre Malatya 81 il içerisinde 43. sırada yer almaktadır.

Malatya nüfusu bir önceki yıla göre 3.129 artmıştır. Bu nüfus, 398.249 erkek ve 401.916 kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise: %49,77 erkek, %50,23 kadındır. Yüzölçümü 12.146 km² olan Malatya ilinde kilometrekareye 66 insan düşmektedir.

TÜİK 2019 verilerine göre tablo 11'de Malatya ili yaş grubu nüfus ve nüfus oranlarına bakıldığında Malatya ilinin genç nüfusa sahip olduğu ve çoğunluğun çalışan yaş grubuna dahil olduğu söylenebilir.

Tablo 11. Malatya İli Yaş Grubu Nüfus Ve Nüfus Oranları

Yaş Grubu	Nüfus	Nüfus Yüzdesi
0-14 Yaş	184.848	%23,10
15-64 Yaş	1.066.464	%66,65
65+ Yaş	91.995	%11,25

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019

Son 3 yıl içerisindeki istihdamın sektörel dağılım verileri incelendiğinde bölgede sektörel istihdamın Türkiye geneline paralel olarak değiştiği söylenebilir. Bununla birlikte, istihdam bölgede tarım ve hizmetler sektörlerinde yoğunlaşmaktadır. Bölge sanayi son yıllarda belirli düzeyde gelişmekle birlikte, sanayi sektörü istihdamının son iki yılda %20'ler düzeylerinde seyretmektedir. Özellikle imalat alanında bölgenin eğitimli işgücü ve ara eleman ihtiyacı vardır. Gelişmenin doğal seyrine uygun olarak, gelecekte tarım sektöründe verim artırıcı tekniklerin kullanımının ve eğitimli insan sayısının artmasıyla, tarım sektörünün istihdam payının azalacağı, sanayi sektörü istihdam payının bir miktar artacağı ve hizmetler sektörü istihdam payının Türkiye düzeyine yükseleceği beklenmektedir. Bu gelişime ayak uydurabilmek için işgücü eğitimi önem taşımaktadır. Gelecekteki işgücünün sanayi ve hizmetlerin talep ettiği güncel yetenek ve donanımlara sahip olması gerekmektedir.

Malatya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmalarına göre; Malatya ilinde 2019 yılı itibarı ile 20 ve üzeri istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 43 bin 977 olarak

tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 33 bin 754 çalışan erkeklerden, 10 bin 223 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Malatya ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. Malatya ilinde açık iş oranı yüzde 1,8 olarak tespit edilmiştir. Malatya ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gruplarıdır. İl genelinde açık işlerin yüzde 45,8'i için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir.⁷

İşgücü

Günlük 4.000 adet tencere imalat kapasitesine göre kurulan makine parkının çalıştırılması için toplam 44 işçiye ihtiyaç duyulmaktadır. Bunların 6 tanesinin şef usta konumunda olacağı varsayılmaktadır. Fabrikanın tek vardiya sistemiyle çalışacağı öngörülmektedir.

Bu büyüklükteki bir imalat tesisi için idari kadro olarak 17 kişi ön görülmektedir. Bunlardan biri şef olmak üzere 3 kişinin muhasebe biriminde olacağı; yine birisi şef olmak üzere 7 kişinin idari işler biriminde olacağı varsayılmaktadır. Yine birisi şef olmak üzere kalan 7 kişinin de imalat ve satış biriminde olacağı varsayılmaktadır. Bu şekilde tesisin toplam istihdam kapasitesi 61 kişi olarak hesap edilmektedir.

Yönetici konumundaki 3 kişinin her birinin aylık brüt maliyetinin 10.000 TL (1.364,42 USD), beyaz yakalı 3 şefin her birinin aylık brüt maliyetinin 6.000 TL (818,65 USD), mavi yakalı 6 şefin her birinin aylık brüt maliyetinin 5.000 TL (682,21 USD), kalan 49 kişinin de her birinin aylık brüt maliyetinin 3.500 TL (477,55 USD) olacağı öngörülmektedir. (Rapor tarihindeki TCMB USD efektif satış kuru 7,3291 TL'dir.)

Raporun ilk bölümlerinde detayları verildiği üzere metal mutfak eşya sektöründe ana ihracatçı ülke Çin olup ardından bazı Avrupa Birliği ülkeleri gelmektedir. İşgücü piyasaları değerlendirildiğinde, bölgelere göre değişiklik gösterse de Çin'deki asgari ücretinin 300-350 USD civarında olduğu bilinmektedir. Eurostat'tan alınan verilere göre aşağıdaki tabloda Avrupa Birliği ülkelerindeki asgari ücretler gösterilmektedir. Buna göre ülkemizdeki iş gücü maliyeti Avrupa Birliği ülkelerine göre avantajlı konumda olup Çin'e göre dezavantajlı konumdadır.

Tablo 12. Avrupa Ülkeleri Asgari Ücretleri (2020)

Ülke	Euro (€)
Almanya	1.584
Fransa	1.539
Hollanda	1.636
İspanya	1.050
Türkiye	440
Eurostat	

4. FİNANSAL ANALİZ

4.1 Sabit Yatırım Tutarı

Yapılacak olan sabit yatırımın harcama türleri aşağıdaki tabloda verilmektedir. Buna göre proje gideri olarak 100.000 TL öngörülmüştür.

Günlük 4.000 adet tencere imalat kapasitesine göre kurulacak tesis için 3.000 m² si kapalı olmak üzere 5.000 m² araziye ihtiyaç vardır. Yapılan araştırmalara göre Malatya OSB'de arazi fiyatı 50 TL/m²

⁷<https://media.iskur.gov.tr/35030/malatya.pdf>

civarındadır. Buna göre arazi yatırım maliyeti 250.000 TL olmaktadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenen bu tip fabrika binaları için inşaat birim maliyetinin 820 TL/m² olduğu hesabiyla toplam inşaat harcaması 820 TL/m²*3.000 m²= 2.460.000 TL olarak hesaplanmıştır.

Yapılan piyasa araştırmalarına göre Tablo 8’de detayı verilen makine parkının yatırım tutarının 2.800.000 TL olacağı öngörülmektedir. İmalatın yapılabilmesi için bu makine parkının dışında bazı ekipmanlara, tezgâhlara, kalıplara, montaj hattına, havalı tornavidaya ve hava basıncını sağlayacak kompresöre de ihtiyaç vardır. Bu grubun tamamı için yardımcı makine-ekipman kaleminde 700.000,00 TL yatırım yapılacağı öngörülmüştür.

Makine Taşıma ve Sigorta Giderleri, Montaj Giderleri ve İşletmeye Alma Giderleri olarak her biri için 100.000'er TL öngörülmektedir. Tesis faaliyetlerinde kullanılmak üzere 2 tane hafif ticari araç alınacağı varsayılarak yatırıma 300.000 TL bütçe konulmuştur. Son olarak öngörülemeyen beklenmeyen giderler için de 240.000 TL’lik bir bütçe eklenmiştir. Bu şekilde toplam sabit yatırım harcamasının 7.150.000 TL (975.563 USD) olacağı hesaplanmıştır. (Rapor tarihindeki TCMB USD efektif satış kuru 7,3291 TL’dir.)

Tablo 13. Toplam Sabit Yatırım Tutarı

Sabit Yatırım Harcama Türü	Harcama Tutarı
Etüd - Proje Giderleri	100.000
Arazi Gideri	250.000
İnşaat İşleri Giderleri	2.460.000
Ana Makine-Ekipman	2.800.000
Yardımcı Makine-Ekip.- Kalıp	700.000
Makine Taşıma ve Sigorta Giderleri	100.000
Montaj Giderleri	100.000
İşletmeye Alma Giderleri	100.000
Taşıt Araçları Giderleri	300.000
Beklenmeyen Giderler	240.000
Sabit Yatırım Giderleri Toplamı	7.150.000

4.2 Yatırımın Geri Dönüş Süresi

Sektörde genel kabul görmüş teamüller doğrultusunda, sektör temsilcileri ile yapılan görüşmeler neticesine ve sektörde daha önce yapılmış fizibilite raporlarına göre yatırımın geri dönüş süresinin 6 - 7 yıl olacağı öngörülmektedir.

5. ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ ANALİZİ

Metal mutfak eşyaları yatırımına yönelik yapılan çalışmalar kapsamında projenin çevreye ve çalışanlara olan etkilerinin değerlendirilmesinde, ulusal ve uluslararası literatürde kabul görmüş değerler, ülkemiz çevre mevzuatında belirtilen standartlar, işçi sağlığı ve güvenliği mevzuatları ile yönetmelik değerleri kullanılacaktır.

Tesisin OSB de olması, imalattan çıkabilecek boya ve yapışmazlık kimyasalı gibi çevreye zararlı atıkların kontrollü ve uygun şekilde uzaklaştırılabilmesini sağlayacaktır. Bu tip kimyasallar dışında imalattan alüminyum, karton vb. atıklar çıkabilecektir. Bunlar öncelikle geri dönüşüm sistemine dâhil edilmeye çalışılacak, mümkün olmayanlar ise bölgenin katı atık uzaklaştırma sistemine aktarılacaktır. Bu çerçevede tesisin ÇED kapsam dışı olacağı değerlendirilmektedir. Alüminyum tencere imalatı için

standart işyeri ve fabrika ruhsatları dışında alüminyum malzemesinden dolayı özel izinlere gerek duyulmamaktadır.

Fabrika üretim aşamasında çalışanlar için birtakım riskler mevcuttur. Üretim aşamasında çalışanlarda, çeşitli metal tozlarının (alüminyum) ve kimyasal madde buharlarının (boya aşamasında) solunum yolu ile vücuda girmesi birçok hastalığın gelişmesine neden olabilir. Bu nedenle çalışanlar iş sağlığı açısından maske vb. önlemlerini alarak dikkatli çalışmaları gerekmektedir. Ayrıca fabrika içi bazı bölgelerde (polisaj, boya) havalandırmaların uygun şekilde çalışması beklenmektedir.

Üretim faaliyetleri sırasında işçilerin gıda ve giyim giderleri, ekipmanların bakım, onarım ve yedek parça giderleri, yakıt giderleri ve genel giderler gibi tüm harcamalar yöredeki ekonomiyi canlandıracaktır.

Tesis çalışmaya başladığında sosyo-ekonomik çevre üzerinde olumlu etkileri olacaktır. Sağlanacak istihdam artışı ile ilin refah düzeyinin artmasına katkı sağlanacaktır. Sektör incelemelerinde görülmüştür ki üretimde hemen hemen yarı yarıya kadın işçi çalıştırılmaktadır. Bu anlamda özellikle kadınların gelir elde etmesi ile toplum içindeki refah düzeyleri artacaktır.

Bu tesisin iyi çalıştığını gören diğer yatırımcılar da şehirde benzer alanlarda yatırım yapmayı düşünebilecektir. Bu şekilde çarpan etkisi oluşturması da beklenmektedir.

Sektörün oluşturduğu ihtiyaçlar genellikle şehir içinde üretilerek ayrı bir sektörün oluşmasını da beraberinde getirerek şehrin sanayi anlamında yeni ve gelişen ekonomik yapısını da olumlu şekilde etkileyecektir. Metal mutfak eşyaları sektörü barındırdığı yan sanayi potansiyeli ile Malatya'da başka sektörlerin gelişmesine de öncülük edecektir.

Sektörün öncü illerinden olan Kahramanmaraş'ın yakın olması hammadde temini, yardımcı madde temini, tamir servisi çağırılması gibi bazı yönlerden bir avantaj olsa da Malatya ilinde bu sektörde yeterli kümelenmenin olmaması büyük bir risk faktörü olarak dikkat çekmektedir.

KAYNAKLAR

EUROSTAT, <https://ec.europa.eu/eurostat>

İşgücü Piyasası, Malatya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü, 2019

Kahramanmaraş Metal ve Elektrikli Mutfak Eşyaları Araştırma ve Fizibilite Çalışması, DOĞAKA, 2018

KOSGEB, <https://www.kosgeb.gov.tr/>

Metal Mutfak Eşya Sektör Raporu, DOĞAKA, 2014

Trademap (2020) , www.trademap.org

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), <http://tuik.gov.tr/>

Türkiye İş Kurumu, <https://www.iskur.gov.tr/>

Türkiye Odalar Borsalar Birliği (TOBB)

Ek-1: Fizibilite Çalışması için Gerekli Olabilecek Analizler (Tüm Ön Fizibilite Çalışmalarında bu bölüme yer verilecektir.)

Yatırımcı tarafından hazırlanacak detaylı fizibilitede, aşağıda yer alan analizlerin asgari düzeyde yapılması ve makine-teçhizat listesinin hazırlanması önerilmektedir.

- **Ekonomik Kapasite Kullanım Oranı (KKO)**

Sektörün mevcut durumu ile önümüzdeki dönem için sektörde beklenen gelişmeler, firmanın rekabet gücü, sektördeki deneyimi, faaliyete geçtikten sonra hedeflediği üretim-satış rakamları dikkate alınarak hesaplanan ekonomik kapasite kullanım oranları tahmini tesis işletmeye geçtikten sonraki beş yıl için yapılabilir.

Ekonomik KKO= Öngörülen Yıllık Üretim Miktarı /Teknik Kapasite

- **Üretim Akım Şeması**

Fizibilite konusu ürünün bir birim üretilmesi için gereken hammadde, yardımcı madde miktarları ile üretimle ilgili diğer prosesleri içeren akım şeması hazırlanacaktır.

- **İş Akış Şeması**

Fizibilite kapsamında kurulacak tesisin birimlerinde gerçekleştirilecek faaliyetleri tanımlayan iş akış şeması hazırlanabilir.

- **Toplam Yatırım Tutarı**

Yatırım tutarını oluşturan harcama kalemleri yıllara sari olarak tablo formatında hazırlanabilir.

- **Tesis İşletme Gelir-Gider Hesabı**

Tesis işletmeye geçtikten sonra tam kapasitede oluşturması öngörülen yıllık gelir gider hesabına yönelik tablolar hazırlanabilir.

- **İşletme Sermayesi**

İşletmelerin günlük işletme faaliyetlerini yürütebilmeleri bakımından gerekli olan nakit ve benzeri varlıklar ile bir yıl içinde nakde dönüşebilecek varlıklara dair tahmini tutarlar tablo formunda gösterilebilir.

- **Finansman Kaynakları**

Yatırım için gerekli olan finansal kaynaklar; kısa vadeli yabancı kaynaklar, uzun vadeli yabancı kaynaklar ve öz kaynakların toplamından oluşmaktadır. Söz konusu finansal kaynaklara ilişkin koşullar ve maliyetler belirtilebilir.

- **Yatırımın Kârlılığı**

Yatırımı değerlendirmede en önemli yöntemlerden olan yatırımın kârlılığının ölçümü aşağıdaki formül ile gerçekleştirilebilir.

Yatırımın Kârlılığı= Net Kâr / Toplam Yatırım Tutarı

- **Nakit Akım Tablosu**

Yıllar itibariyle yatırımda oluşması öngörülen nakit akışını gözlemek amacıyla tablo hazırlanabilir.

- [Geri Ödeme Dönemi Yöntemi](#)

Geri Ödeme Dönemi Yöntemi kullanılarak hangi dönem yatırımın amorti edildiği hesaplanabilir.

- [Net Bugünkü Değer Analizi](#)

Projenin uygulanabilir olması için, yıllar itibarıyla nakit akışlarının belirli bir indirgeme oranı ile bugünkü değerinin bulunarak, bulunan tutardan yatırım giderinin çıkarılmasıyla oluşan rakamın sıfıra eşit veya büyük olması gerekmektedir. Analiz yapılırken kullanılacak formül aşağıda yer almaktadır.

$$NBD = \sum_{t=0}^n (NA_t / (1-k)^t)$$

NAt : t. Dönemdeki Nakit Akışı

k: Faiz Oranı

n: Yatırımın Kapsadığı Dönem Sayısı

- [Cari Oran](#)

Cari Oran, yatırımın kısa vadeli borç ödeyebilme gücünü ölçer. Cari oranın 1,5-2 civarında olması yeterli kabul edilmektedir. Formülü aşağıda yer almaktadır.

$$\text{Cari Oran} = \frac{\text{Dönen Varlıklar}}{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}$$

Likidite Oranı, yatırımın bir yıl içinde stoklarını satamaması durumunda bir yıl içinde nakde dönüşebilecek diğer varlıklarıyla kısa vadeli borçlarını karşılayabilme gücünü gösterir. Likidite Oranının 1 olması yeterli kabul edilmektedir. Formülü aşağıda yer almaktadır.

$$\text{Likidite Oranı} = \frac{(\text{Dönen Varlıklar} - \text{Stoklar})}{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}$$

Söz konusu iki oran, yukarıdaki formüller kullanılmak suretiyle bu bölümde hesaplanabilir.

- [Başabaş Noktası](#)

Başabaş noktası, bir firmanın hiçbir kar elde etmeden, zararlarını karşılayabildiği noktayı/seviyeyi belirtir. Diğer bir açıdan ise bir firmanın, giderlerini karşılayabildiği nokta da denilebilir. Başabaş noktası birim fiyat, birim değişken gider ve sabit giderler ile hesaplanır. Ayrıca sadece sabit giderler ve katkı payı ile de hesaplanabilir.

$$\text{Başabaş Noktası} = \frac{\text{Sabit Giderler}}{(\text{Birim Fiyat} - \text{Birim Değişken Gider})}$$

Ek-2: Yerli/İthal Makine-Teçhizat Listesi

İthal Makine / Teçhizat Adı	Miktarı	Birimi (Adet, kg, m ³ vb.)	F.O.B. Birim Fiyatı (\$)	Birim Maliyeti (KDV Hariç, TL)	Toplam Maliyet (KDV Hariç, TL)	İlgili Olduğu Faaliyet Adı

Yerli Makine / Teçhizat Adı	Miktarı	Birimi (Adet, kg, m ³ vb.)	Birim Maliyeti (KDV Hariç, TL)	Toplam Maliyeti (KDV Hariç, TL)	İlgili Olduğu Faaliyet Adı

Niyazi Mahallesi Buhara Caddesi No:195 Kat:1 (Malatya TSO Hizmet Binası 1. Kat) Battalgazi / MALATYA

Tel.: 444 53 52 / +90 422 212 87 98 - 99 - Faks: +90 422 212 87 97

E-Posta: info@fka.gov.tr | www.fka.gov.tr

ISBN

Kalkınma Ajansı Yayınları Bedelsizdir, Satılamaz